

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรเป้าหมาย

ผู้ป่วยปากแหว่งเพดานโหว่ที่ได้รับการตรวจรักษากับหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของกอง
บรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ สภากาชาดไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2545

กฎเกณฑ์ในการคัดเลือกเข้ามาศึกษา (Inclusion Criteria)

ผู้ป่วยปากแหว่งเพดานโหว่ที่สามารถเก็บข้อมูลพงศาวลีของ first และ second
degree relatives ได้ครบถ้วน

กฎเกณฑ์ในการตัดออกจากการศึกษา (Exclusion Criteria)

ผู้ป่วยปากแหว่งเพดานโหว่ที่เกิดร่วมกับกลุ่มอาการ (syndromic cleft lip and cleft
palate) รวมทั้งผู้ป่วย median cleft

เทคนิคในการสุ่มตัวอย่าง

Purposive Technique โดยคัดเลือกผู้ป่วยทุกคนที่เข้าข่ายเกณฑ์การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลพงศาวลีของผู้ป่วยปากแหว่งเพดานโหว่ จาก 6 จังหวัด
ซึ่งถือเป็นจังหวัดตัวแทนจากภาคต่างๆ ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัด แม่ฮ่องสอน น่าน อุทัยธานี
นครราชสีมา สระแก้ว และ จังหวัดตรัง โดยใช้แบบสอบถาม และมีผู้สัมภาษณ์เพียงคนเดียว

2. แบ่งข้อมูลผู้ป่วยออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยปากแหว่งที่มีหรือไม่มีเพดานโหว่ และ
กลุ่มผู้ป่วยเพดานโหว่เพียงอย่างเดียว

ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลของผู้ป่วย :-

เพศ

อายุ

ชนิดและลักษณะของปากแหว่งเพดานโหว่

ระยะห่างระหว่างอายุผู้ป่วยกับพี่คนก่อนหน้า (ถ้ามี)

ข้อมูลของญาติ :-

จำนวน first และ second degree relatives ทั้งหมด

เพศ

อายุของบิดา มารดา พี่น้อง

ชนิดและลักษณะของปากแหว่งเพดานโหว่ (ถ้ามี)

ระยะห่างระหว่างอายุพี่น้องของผู้ป่วยที่เป็นปกติเทียบกับพี่คนก่อนหน้า (ซึ่งพี่คนก่อนหน้าอาจเป็นโรคปากแหว่งเพดานโหว่หรือไม่ก็ได้)

ประวัติการแต่งงานในเครือญาติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย ได้แก่ เพศ, ชนิดและลักษณะของปากแหว่งเพดานโหว่, ประวัติการแต่งงานในเครือญาติ ในรูปร้อยละ
2. วิเคราะห์รูปแบบพงศาวลี โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยปากแหว่งที่มีหรือไม่มีเพดานโหว่ และ กลุ่มผู้ป่วยเพดานโหว่เพียงอย่างเดียว คำนวณหาค่า RR_1 และ RR_2
3. นำค่า RR_1 และ RR_2 ที่ได้มาหาค่า λ_1 และ λ_2
ค่าอัตราเสี่ยงของการเกิดโรคในประชากรได้มาจาก สถิติจำนวนผู้ป่วยโรคปากแหว่งเพดานโหว่ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2537-2544³⁸ (ตารางที่ 1)
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอายุมารดาในกลุ่มผู้ป่วย กับค่าเฉลี่ยอายุมารดาของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2544 โดยใช้ Unpaired T-test

ค่าเฉลี่ยอายุมารดาของประเทศไทย ปี พ.ศ.2544 คำนวณจากข้อมูลสถิติ จำนวนเด็กเกิดมีชีพทั้งประเทศจำแนกตามกลุ่มอายุมารดา พ.ศ.2544 โดยสำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข³⁹ (ตารางที่ 2)

5.เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระยะห่างระหว่างอายุผู้ป่วยกับพี่คนก่อนหน้ากับค่าเฉลี่ยของระยะห่างระหว่างอายุพี่น้องของผู้ป่วยที่เป็นปกติเทียบกับพี่คนก่อนหน้า โดยใช้ Unpaired T-test

ตารางที่ 1 แสดงอุบัติการณ์ของโรคปากแหว่งเพดานโหว่ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
ปี พ.ศ. 2537-2544

ปี พ.ศ.	ปากแหว่ง	ปากแหว่งร่วมกับเพดานโหว่	เพดานโหว่	livebirths
2537	9	9	5	12,988
2538	5	10	6	12,392
2539	4	4	4	13,002
2540	4	12	13	13,325
2541	4	9	4	12,091
2542	3	8	6	11,412
2543	4	10	4	11,733
2544	9	6	2	10,882
Total	42	68	44	97,825

อุบัติการณ์ของโรคปากแหว่งที่มีหรือไม่มีเพดานโหว่รวมด้วย 1.1 ต่อ 1,000
คิดเป็น 0.11% หรือ 1 : 889 livebirths

อุบัติการณ์ของโรคเพดานโหว่ 0.4 ต่อ 1,000

คิดเป็น 0.04% หรือ 1 : 2,223 livebirths

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนเด็กเกิดมีชีพทั้งประเทศ จำแนกตามกลุ่มอายุมารดา
ปี พ.ศ.2544

อายุมารดา (ปี)	จำนวนเด็กเกิดมีชีพ (คน)
< 15	1,706
15 - 24	92,587
25 - 29	212,295
30 - 34	158,999
35 - 39	71,640
40 - 44	17,341
45 - 49	1,760
> 50	201
ไม่ทราบ	15,614
รวม	790,425

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย